dynastia Chan (206 p.n.l.-220 n.l.)

Čínska panovnícka dynastia.

K moci sa dostala roku 206 p.n.l., keď povstanie roľníkov na čele s Liou Pangom zvrhlo cisársku dynastiu Čchin. Vláda dynastie Chan trvala viac než 400 rokov s krátkou prestávkou v rokoch 9-23. Číňania sa podľa tejto dynastie nazývajú „ľudia Chan". Keď cisár Liou Čche, posmrtným menom Wu (Wu- ti), t.j. Bojovník (vládol v rokoch 141-87 p.n.l.), zadržal útoky kočovných jazdcov, zvaných Siung-nu, začali čínske jednotky prenikať hlboko do Strednej Ázie. Niektoré z nich postúpili viac než 3 200 km na západ od západného hlavného mesta dynastie Chan-Čchang-anu, dnešného Si-anu. Vyslanci, ktorí hľadali spojencov proti Siung-nuom a dostávali sa ešte ďalej na západ, prinášali správy o Rímskej ríši. Karavány tiav, ktoré putovali po Hodvábnej ceste s nákladom hodvábu, sa vracali s nefritmi a s väčšími koňmi, než aké poznali v Číne. Panovníci dynastie Chan dobyli veľké územia v južnej Číne a v Annáne. Nakoniec rozšírili svoju vládu aj na časť Kórey. Ako národnú filozofiu postupne prijali učenie Konfucia. Roku 9 n.l. začali dvor trápiť hospodárske problémy a zároveň prepukli veľké spory. Prvý minister Wang Mang, ktorý vládol za neplnoletého cisára, sa chopil moci a založil dynastiu Sin. Tá vládla do roku 23, keď podľahla povstaniu (ktoré podnietili taoisti) a obnoveným útokom jazdcov Siung-nuov. Ešte v tom istom roku prišlo k reštaurácii dynastie Chan. Princ Liou Siou, známy skôr ako cisár Kuang-Wu (Slávny bojovník), si vytvoril dvor v Luo-jangu. Onedlho už čínske jednotky opäť prenikali do Strednej Ázie. Éra vlády dynastie Chan bola pozoruhodná predovšetkým umením a technickým pokrokom a príchodom prvých budhistických misionárov. Na sklonku 2. storočia priviedli taoistické povstania, ambiciózne cisárovné a eunuchovia dynastiu na pokraj pádu. Súčasne vzrástla moc regionálnych armád. Posledný cisár dynastie Chan sa vzdal trónu a Čína sa rozdelila na tri bojujúce štáty resp. tri kráľovstvá.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania